

Željka Turčinović

ISTINSKA GLUMSTVENOST

Gordana Gadžić:
Hod po rubu, s Ivicom,
monografija o Ivici Vidoviću,
Školska knjiga – Teatar
Rugantino, Zagreb 2018.

Pred nama je velebna knjiga od 500 stranica, monografija koja govori iscrpno, emotivno, minuciozno i suvereno o velikom glumcu Ivici Vidoviću kojeg smo mnogi poznavali kao plahog, od taštine cijepljenog i jednostavnog čovjeka. Bio je velik upravo zato što nije mario za svoju veličinu i važnost u profesiji koju je jednostavno živio. Sanjar, gubitnik, dobričina, naivac, neki su od atributa

za njegove kazališne, televizijske i filmske likove koje je snagom talenta i skromnošću svoje persone u bogatom glumačkom opusu igrao i odigrao.

Glavna urednica i autorica većine tekstova u knjizi njegova je životna partnerica i sjajna glumica, Gordana Gadžić, koja je uložila svu svoju ljubav i nepresušnu želju da napravi knjigu o Ivici kako je u posveti napisala „Ani, Filipu i Luki, za nauk i sjećanje“. Ali, to je mnogo više od sjećanja; svojom upornošću i akribijom ispisala je autentičan i neizbrisiv trag o karijeri glumačkog maga kakav je bio Ivica Vidović. Bez nje, toga nikada ne bi bilo.

Knjiga je podijeljena u nekoliko, po naslovima znakovitih, poglavlja koja prikazuju kako je tekla Ivičina karijera, ne zanemarišivši njegovu obiteljsku anamnezu ili život „prije glume“.

Nadahnuti *Predgovor* knjizi piše Miljenko Jergović pod naslovom *Gori Servantes, gori Ivica Vidović* nazivajući ga „tragičnim epizodistom, mješovitom ludom i lunatikom“, prepoznajući „prirodno stanje njegova lica kao krupnoooko dječaku iznenađenost“. U širokom rasponu njegovih televizijskih i filmskih uloga, Jergović zaključuje da je bio sinonim „za uloge usamljenika, gradskih luzera i čudaka s mračnom tajnom. Negdje između Franza Kafke i policijskog inspektora iz zagrebačkog predgrađa...“. Ivica Vidović bio je glumac koji je podjednako lako igrao velike i male uloge, kao da zapravo ne glumi! To su odlike samo velikih.

Poglavlje koje slijedi ispisuju Gorda-

na Gadžić i Katarina Pejović, pod naslovom *Djetinjstvo, dječastvo, mladost*, a govori o odrastanju djeteta rođenog u Beogradu od roditelja Komizana kojemu je otac Vinko radio kao mornarički narednik Kraljevine Jugoslavije na Dunavu. Sjetne i pomalo tužne memorabilije na Drugi svjetski rat i El Shatt, kada je usred egipatske pustinje prvi put susreo svoje dvije životne ljubavi: kazalište i nogomet. Školu baš nije volio, a na prve odlaske u HNK u Splitu kao desetogodišnjak kaže: „i to je doprinijelo da se zaljubim u taj vrazji teatar“. Danas možemo reći: bilo je kobno i uspješno.

Poglavlje *Prapočetak* posvećeno je kulturnom Dječjem kazalištu Titovi mornari u Splitu (1953. – 1959.) gdje je Vidović napravio prve javne glumačke korake. Društvo su mu pravili Boris Dvornik, Davor Borčić, Ratko Glavina, Neva Bulić, Nenad Šegvić, Zdravka Krstulović, Mani Gotovac i mnogi drugi kasnije poznati glumci i javne osobe u kulturnom životu Hrvatske.

Nastavlja se poglavlje *Prvi profesionalni koraci* koje tematizira studiranje na Akademiji u Zagrebu te njegove prve glumačke studentske vježbe. Zanimljivo je primijetiti kako je Ivica očito bio vrlo pedantan mladić kojemu je bilo važno zabilježiti kada i koliko je naslova odigrao na počecima svoje glumačke karijere u Titovim mornarima, poslije na Akademiji i u HNK-u u Zagrebu, pa je pažljivo vodio svoju privatnu evidenciju o svim svojim scenskim nastupima. Postao je stipendist HNK-a u Zagrebu, ali se nije dugo zadržao u HNK-u jer je otišao na odsluženje vojnog roka u Du-

brovnik planirajući da će „svako malo šmugnuti“ u Kazalište Marina Držića ili na Dubrovačke ljetne igre.

Važan dio knjige naslovljen kao *Veliki prasak sedamdesetih* problematizira „nezadrživi uspon Ivice Vidovića“, a odnosi se na njegove uloge na filmu, u Teatru &TD, na Dubrovačkim ljetnim igrama i na televiziji. U tom vremenu nastale su njegove kulturne uloge u sva tri medija u rasponu od Ivice Vrane u filmu *Zaseda*, preko Kaspara u *Kasparu* u kazalištu te Servantesa iz *Našeg malog mira* na televiziji.

Ovaj dio monografije najopsežniji je jer se autorica prihvaća velikog posla da u svakom segmentu Ivičinog velikog glumačkog uspjeha, u periodu u kojem stvara svoje emblematske uloge na filmu i televiziji te u kazalištu ispiše precizne, nadahnute i emotivne pasuse o njegovom reprezentativnom glumačkom opusu.

Kao i u cijeloj knjizi, Gordana Gadžić spretno ekvilibrira između naručenih tekstova, postojećih tekstova, te svojih kroničarsko-emotivnih, ali preciznih intertekstualnosti. O njegovim znamenitim ulogama koje su ga upisale u povijest hrvatske i jugoslavenske filmske umjetnosti pišu Jurica Pavličić, Bogdan Žižić i Branko Ivanda.

A o slavnom periodu &TD-a iscrpno piše akademik Boris Senker, dok urednički Gordana Gadžić nadopunjava to plodno glumačko razdoblje Ivice Vidovića fragmentima iz arhivske građe koja se sastoji od intervjua, zapisa, ogleđa, sjećanja, osvrti i crtica koja u različitim prilikama i vremenima ispisuju najznačajnija tadašnja imena hrvatskog kazališta

kao što su Vladimir Gerić, Joško Juvancić, Miroslav Medimorec, Fabijan Šovagović, Božidar Viočić, Georgij Paro, a veliki Milan Kundera njegovu glumu časti sintagmom „zaista veliko majstorstvo“.

Tu se još nalaze memorabiliji tekstovi Veselka Tenžere i Želimira Falouta, a autorske tekstove o glumačkom umijeću i procesu rada na kazališnim predstavama pišu naši istaknuti kazališni kritičari, teatrolozi, redatelji, glumci i pisci poput Nataše Govedić, Rade Šerbedžije, Tonka Maroevića, Dubravka Jelačića Bužimskog, Georgija Para i Vjerana Zuppe. O televizijskom glumačkom opusu precizno i nadahnuto piše Tomislav Kurelec, pikanterije obrađuje autorica Gordana Gadžić, a autorske priloge pišu Boba Đuderija, Branko Baletić i Ahmet Burić.

Slijedi poglavlje naslovljeno *Usporeno kretanje* osamdesetih gdje autorica slijedi strukturu monografije, obrađujući posebno televizijski, filmski i kazališni opus Ivice Vidovića tragom arhivske građe, a autorske tekstove pišu Ivica Ivanišević, Lada Martinac Kralj i ponovno Tomislav Kurelec.

Tragom kritičkih zapisa o predstavama koje je radio u Dramskom kazalištu Gavella vodi nas precizno Hrvoje Ivanković, a kroz intervjue i osvrtu o njemu govore Joško Juvancić, Miroslav Medimorec, David Mouchtar Samorai, Stanko Juzbašić, Vlasta Knežević, Jelena Miholjević, Dubravka Miletić i Marija Grgičević.

Marginalizacija devedesetih... i poslije obrađuje vrijeme kada se politika umiješala u njegov život potpuno ne-

pravedno te ničim izazvana, marginalizirala njegov glumački rad. Kako sam kaže „politički nikad nisam bio ni blizu“, ali je ona došla k njemu, i ne samo tada, tih nacionalistički obojenih godina, već još od El Shatta kada se inficirao kazalištem i ostao mu vjeran do kraja. El Shatt je donio ljubav, a devedesete mržnju, ali veliki glumac ostaje velik i kada ga politika želi minorizirati. Iz tog Vidoviću nenaklonjenog razdoblja nastaje Rugantino, privatno kazalište Ivice i Gordane. I kako autorica kaže „dva su lica počela tražiti svoga pisca“, te krenula u čistu glumačku avanturu računajući da je bolje krenuti nego tapkati u mjestu i čekati idealne uvjete. Ivice više nema, ali Rugantino je postao uspješno nezavisno kazalište čije se produkcije čekaju.

Posebno intiman i pomalo sarkastičan je tekst Dubravka Mihanovića *Umjesto epiloga* gdje spominje neke za Ivicu znakovite pojmove koji su ga obilježili. Zvali smo ga Koke a da nismo pitali zašto, prepoznavali smo ga na ulici po velikoj kožnoj iznošenoj torbi, Mediteran je uvijek bio u njemu; u govoru, fjaki... Čudesan, a skroman, iskren i „smišan“, velik, a jednostavan takav je bio glumac Ivica Vidović.

Mnoštvo fotografija, afiša, zapisa, faksimila iz arhivske i obiteljske građe uz već spomenute autore i njihove tekstove dočarali su, prizivali u sjećanje Ivičin karakter i velik glumački talent. Zasluga je to dugotrajne i uporne posvećenosti građi o Ivici Vidoviću, autorice i urednice ove po mnogo čemu posebne monografije, Gordane Gadžić.